

Høringsinstanser

Deres ref

Vår ref
04/1994

Dato
01.12.2004

Høring – NOU 2004: 26 Hjemfall

Olje- og energidepartementet nedsatte ved kongelig resolusjon 4. april 2003 et bredt sammensatt utvalg for å utrede en videreført hjemfallsordning og utformingen av denne. Utvalget skulle også vurdere behovet for endringer i det nåværende hjemfallsregimet og konsekvensene av å oppheve hjemfallsinstituttet.

Hjemfallsutvalget overleverte sin utredning, NOU 2004: 26, til Olje- og energidepartementet 30. november 2004.

Utredningen sendes med dette på alminnelig høring. Et eksemplar av utredningen følger vedlagt. Utredningen er også lagt ut på nettsiden www.oed.dep.no.

Høringsuttalelser må være departementet **i hende senest 1. mars 2005**.

Utredningens kapittel 2 til 6 gir bakgrunn og premisser for utvalgets arbeid og forslag. En vurdering av å beholde dagens hjemfallsregime er gitt i kapittel 7. I kapittel 8 er konsekvensene av å oppheve hjemfallsinstituttet vurdert. I kapittel 9 omtales ulike modeller for et fremtidig hjemfallsregime. Utvalgets anbefaling til fremtidig hjemfallsregime er inntatt i kapittel 10.1. Forslagene er kort gjengitt nedenfor. En nærmere begrunnelse for utvalgets anbefaling er gitt i kapittel 10.2, mens konsekvenser for inntektsfordeling og eierstruktur er omhandlet i kapittel 10.3. Særmerknader er i inntatt i kapittel 10.4, i tillegg til at det er mindretallsmerknader i øvrige kapitler. Økonomisk og administrative konsekvenser framgår av kapittel 11. Kapittel 12 og 13 inneholder lovforslag og merknader til de enkelte paragrafer. Utredningen har tre vedlegg. Vedlegg 1 omhandler investeringer og vedlikehold. En utredning om partielt

hjemfall av utvalgsmedlem Lars Sørgard er inntatt som vedlegg 2. Vedlegg 3 er en EØS-rettslig vurdering av hjemfallsinstituttet skrevet på oppdrag for utvalget av førsteamanuensis dr. juris Olav Kolstad.

Tilrådingene fra utvalget er delte og er i hovedsak knyttet til følgende punkter:

Hjemfallsvilkårets innhold

Utvalgets flertall går inn for løsninger som innebærer at konsesjonæren på hjemfallstidspunktet har en ubetinget rett til en andel i det hjemfalte anlegg eller en andel av det hjemfalte markedsverdi. Blant dette flertallet er det imidlertid ulikt syn på det konkrete innholdet i konsesjonærens rettsstilling. Et forslag om partielt hjemfall som omfatter 2/3 av fall og anlegg samler størst oppslutning i utvalget. Med dette forslaget forblir en eierandel på 1/3 hos konsesjonæren, med en rett for staten til å innløse konsesjonærens eierandel dersom særlige samfunnsmessige hensyn gjør seg gjeldende. Denne modellen er beskrevet i kapittel 9.1.3 og 10.1.1.1. Et annet forslag er tradisjonelt hjemfall til staten med kompensasjon i form av etteroppgjør til konsesjonær. Kompensasjonen er foreslått å tilsvare 20 prosent av hjemfallsobjektet. Staten skal ut fra gitte rammer stå fritt til å beslutte om oppgjøret skal skje i form av økonomisk vederlag eller eierandel. Denne modellen er beskrevet i utredningens kapittel 9.1.2 og 10.1.1.2.

Et mindretall i utvalget går prinsipielt inn for transaksjonsmodellen, hvor vilkår om tradisjonelt hjemfall for offentlig eide kraftverk først utløses ved salg av eierandeler. Det vises til beskrivelse i kapittel 9.1.1, 9.3.2 og 10.4.3. Subsidiært går disse medlemmene inn for en rettighetsmodell, hvor dagens offentlige eiere som på hjemfallstidspunktet må avstå sine kraftanlegg vederlagsfritt til staten, gis rett til 45 prosent av anlegget eller dets verdi. Dette forslaget er omtalt i kapittel 10.1.1.3 og 10.4.3.

Konsesjonsperiodens lengde

Utvalgets flertall foreslår at konsesjonsperioden settes til 75 år. Mindretallet foreslår konsesjonstid på 60 år. Dette spørsmålet er omtalt i kapittel 9.2 og 10.1.2.

Implementeringsmetode

Flertallet i utvalget legger til grunn at den fremtidige hjemfallsordningen innføres etter lovtidspunktmodellen. Det vil si at vilkår om hjemfall pålegges fra lovendringsdato. Forslaget er beskrevet i kapittel 9.3 og 10.1.3. Utvalgets mindretall mener prinsipielt at ny hjemfallsordning bør innføres ved transaksjoner. Det vises til kapittel 9.3.2 og 10.4.3.

Eksisterende private konsesjoner

Utvalgets flertall legger til grunn at private konsesjoner omgjøres slik at de gis ny konsesjonsperiode fra lovendringstidspunktet og med samme hjemfallsinnhold som det utvalgets flertall foreslår for offentlige konsesjoner. Mindretallet mener de private konsesjonærenes rettigheter skal være uendret. Dette spørsmålet er omhandlet i kapittel 10.1.4.1.

Fordeling av hjemfalte verdier

Utvalget foreslår at vertskommunenenes lovbestemte rett på inntil 1/3 av verdien eller andel av kraftverket videreføres. Utvalget foreslår en ny fordeling som modererer overføringen til kommuner som allerede har store inntekter fra kraftutbygging.

Utvalgets flertall foreslår en ordning der det overskytende innenfor tredjedelen, etter at vertskommunene er tildelt verdier eller eierandel, overføres til en større region. Et mindretall går i mot at en større region skal kompenseres i tillegg til vertskommunene.

Forslagene er beskrevet i kapittel 10.1.5.

I utredningen er det fremlagt forslag til lovendringer for de tilrådingene som er fremmet, med unntak av transaksjonsmodellen og rettighetsmodellen, jf. kapittel 12 og 13.

Etter fullmakt

P. H. Høisveen
ekspedisjonssjef

Ove Flataker
avdelingsdirektør